

2010. évi CLXXXII. törvény

a Bethlen Gábor Alapról

Az Országgyűlés

- a Magyarország határain kívül élő magyarság szülőföldjén való boldogulásának, Magyarországgal való sokoldalú kapcsolatai ápolásának és fejlesztésének előmozdítása, magyar nemzeti azonosságtudata megerősítésének céljából,

- Magyarország határon kívül élő magyarokért viselt felelősségének érvényesítésére a következő törvényt alkotja:

1. Az Alap célja, kedvezményezettjei

1. § (1) A Bethlen Gábor Alap (a továbbiakban: Alap) elkülönített állami pénzalap. Célja a határon túli magyarságnak a szülőföldjén való - egyéni és közösségi - boldogulása, anyagi és szellemi gyarapodása, nyelvének és kultúrájának megőrzése és továbbfejlesztése, az anyaországgal való és egymás közötti sokoldalú kapcsolatának fenntartása és erősítése érdekében támogatások nyújtása.

(1a) Az Alap fedezetet nyújt a Magyarország határain belül és kívül élő magyar közösségek kölcsönös megismerése, valamint a nemzeti teljesítmény legfontosabb példáinak bemutatása, továbbá a magyarságismereti és nemzetpolitikai kutatások elősegítése érdekében létrehozott Magyarság Háza működéséhez.

(1b) Az Alap célja a határon túli magyarságot érintő gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok lebonyolítása és a támogatásközvetítési feladatok ellátásának összehangolása.

(2) A támogatás kedvezményezettje lehet az (1) bekezdésben foglalt célok megvalósítása érdekében tevékenykedő:

a) Magyarország területén lakóhellyel nem rendelkező, magát magyarnak valló természetes személy,

b) társadalmi szervezet, alapítvány, jogi személyiséggel rendelkező önkormányzat, valamint az általuk alapított, illetve fenntartott jogi személyiségű intézmény,

c) gazdasági tevékenységet üzletszerűen végző jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság (a továbbiakban: vállalkozás) ezen belül különösen mikro-, kis- és középvállalkozás, valamint

d) az egyház, valamint egyház által fenntartott hitéleti, oktatási, gyermekjóléti, kulturális és szociális intézmény.

(3) Ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, a (2) bekezdésben meghatározott természetes személlyel együtt élő házastárs és közös háztartásukban nevelt kiskorú gyermek akkor is lehet kedvezményezett, ha nem vallja magát magyar nemzetiségűnek.

(4) Nem jogosult az Alap támogatására politikai párt, vagy közvetlen politikai tevékenységet folytató szervezet.

2. § (1) E törvény rendelkezéseit Magyarország nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségeivel, illetve a szomszédos államok és Magyarország között fennálló kétoldalú szerződésekkel összhangban, továbbá a nemzetközi jog általánosan elismert elveinek tiszteletben tartásával kell alkalmazni, a szerződések kötelező erejének és jóhiszemű végrehajtásának, az államok közötti baráti kapcsolatoknak, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának elvére, beleértve a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét is.

(2) E törvényben foglalt támogatások nem érintik a hatályos jogszabályok által a világ bármely más részén élő, magyar állampolgársággal nem rendelkező, magyar nemzetiségű személyeknek biztosított kedvezményeket és támogatásokat, nem érintik továbbá - az oktatási-nevelési támogatások kivételével - a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Szátv.) alapján nyújtott támogatásokat.

2. Az Alapból nyújtandó támogatások lehetséges céljai (a teljesíthető kiadások köre)

3. § Az Alapból az 1. § (2) bekezdésében felsorolt alábbi kedvezményezettek a következő célok körébe tartozóan igényelhetnek támogatást:

a) magánszemély, egyéni vállalkozó

aa) nevelés, oktatás, képzés, továbbképzés (ideértve a Szátv. 14. §-ában foglalt támogatásokat is), továbbá tankönyv- és taneszköz-támogatás, ösztöndíj és közösségi sporttevékenység céljára;

ab) a magyar kultúra és tudomány fejlesztésével, megőrzésével, gyarapításával és megismerhetővé tételével, a hagyományos magyar kultúrtáj védelmével kapcsolatos célokra;

ac) gazdasági típusú, ezen belül kiemelten turisztikai, idegenforgalmi, vendéglátó-ipari, környezetvédelmi, energiahatékonysági célokra;

b) közoktatási és felsőoktatási, tudományos kutatást, fejlesztést végző intézmény és háttérintézmény; kulturális, nyomtatott és elektronikus sajtó útján megvalósuló tömegtájékoztatási, egyházi, ifjúsági, szociális tevékenységet folytató, a társadalmi felzárkózást és a szociális integrációt elősegítő egészségügyi és egyéb szervezet (ideértve a Szátv. 18. §-ában meghatározott szervezetet is)

ba) az alaptevékenységének (alapításának) megfelelő közfeladat ellátására;

bb) az európai uniós tagsággal és az Európai Unió által biztosított támogatások felhasználásával kapcsolatos továbbképzési tevékenység ellátására;

c) önkormányzat, azok társulása, szövetsége

ca) az Európai Unió által is támogatott határmenti program céljára;

cb) magyarországi településsel közös infrastruktúra kialakítása, így különösen utak, hidak építése, kommunális és kommunikációs célú támogatások, természetes adottságok fokozott kihasználása, testvértelepülési kapcsolatok - különösen a kulturális- és sportkapcsolatok - kialakítása, erősítése, közös környezetvédelmi programok létrehozása, az Európai Unió külső határszakaszán a kishatárforgalom feltételeinek megteremtése céljára;

d) a vállalkozás, ezen belül különösen mikro-, kis- és középvállalkozás

da) a magyar kultúra és tudomány fejlesztésével, megőrzésével, gyarapításával, megismerhetővé tételével kapcsolatos célokra;

db) gazdasági típusú, ezen belül kiemelten turisztikai, idegenforgalmi, vendéglátó-ipari, környezetvédelmi, energiahatékonysági célokra;

dc) tömegtájékoztatási (nyomtatott és elektronikus sajtó) célokra.

3. Az Alap pénzügyi forrásai

4. § (1) Az Alappal - e törvényben foglaltak figyelembevételével - háromtagú bizottság (a továbbiakban: Bizottság) rendelkezik. A Bizottság tagja a nemzetpolitikáért felelős miniszter, a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter által kijelölt személy, valamint a nemzetpolitikáért felelős miniszter irányítása alatt álló helyettes államtitkár.

(2) Az Alap bevételei:

a) állampolgárságától, illetve lakhelyétől függetlenül bármely természetes személy, valamint honosságától függetlenül bármely jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet önkéntes befizetései, adományai,

b) költségvetési támogatások,

c) egyéb bevételek.

(3) A jogi személyek, a jogi személyiség nélküli szervezetek és természetes személyek Alap javára történő önkéntes befizetései alapján a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvényben, valamint a személyi jövedelemadóról szóló törvényben a kiemelkedően közhasznú szervezetek részére juttatott adományra vonatkozóan meghatározott kedvezmények vehetők igénybe.

(4) A meghatározott céllal juttatott, vagy feltételhez kötött befizetések, adományok elfogadásáról a Bizottság dönt.

(5) Költségvetési támogatásként

a) a (2) bekezdés *a*) pontja szerinti befizetések, adományok előző naptári évi összegével azonos rendszeres támogatás, amely nem lehet kevesebb, mint amennyi az Alap 1 milliárd forint összegre való kiegészítéséhez szükséges,

b) eseti támogatás

illeti meg az Alapot.

(6) Az Alap működtetésének kiadásait az Alap finanszírozza.

4. Az Alap működésének irányítása

5. § (1) Az Alap irányítását ellátó Bizottság tevékenységét a Magyar Állandó Értekezlet (a továbbiakban: MÁÉRT) elvi iránymutatásainak figyelembevételével végzi.

(2) A MÁÉRT mellett működő szakbizottságok az egyes szakterületekre vonatkozóan elvi, szakmai iránymutatást adnak a források elosztására.

6. § (1) A Kollégium az Alap nyilvános pályáztatási feladatainak keretében hatáskörrel rendelkező szakmai döntés-előkészítő testülete. A Kollégium döntés-előkészítő javaslata a Bizottság jóváhagyásával válik érvényessé.

(2) A 9 fős Kollégium tagjait, valamint a tagok közül a Kollégium elnökét a Bizottság nevezi ki.

(3) A Kollégium a tevékenységét a MÁÉRT elvi iránymutatásai és a támogatási célok figyelembevételével, a szakmai szempontok érvényre juttatásával végzi. Munkája során a Kollégium nem utasítható a MÁÉRT, illetve az Alap kezelő szerve részéről.

(4) A Kollégium tagjainak megbízatása négy évre szól.

(5) Nem lehet a Kollégium tagja

a) magyarországi, vagy határon túli politikai párt, vagy közvetlen politikai tevékenységet folytató szervezet tisztségviselője;

b) a MÁÉRT munkájában részt vevő - nem magyar közigazgatási szerv által delegált - személy, illetve annak közeli hozzátartozója;

c) az Alap kezelő szervének vezetője, felügyelő bizottságának tagja, továbbá az a személy, aki a kezelő szervevel munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, vagy más magánjogi jogviszonyban áll;

d) a Bizottság tagja vagy annak közeli hozzátartozója;

e) az Alapból támogatásban részesülő természetes személy, illetve támogatott szervezet képviselője, vagy annak közeli hozzátartozója.

7. § (1) A Kollégium tagjának megbízatása megszűnik

a) a megbízatás időtartamának lejártával,

b) ha az összeférhetlenségi okot annak felmerülésétől számított 30 napon belül nem szünteti meg,

c) ha megbízatását 90 napon túl nem képes ellátni,

d) a megbízatásról történő lemondással,

e) halálával,

f) a Kollégium megszűnésével.

(2) A Kollégium elnökének megbízatása megszűnik

a) kollégiumi tagságának megszűnésével,

b) e megbízatásáról történő lemondásával.

(3) A Kollégium elnöke és tagja megbízatásáról a Bizottsághoz intézett írásbeli nyilatkozattal mondhat le. A lemondás érvényességéhez elfogadó nyilatkozat nem szükséges.

8. § A Kollégium tagjait és elnökét tevékenységükért díjazás nem illeti meg, viszont jogosultak az Alap tevékenységével közvetlenül összefüggő, igazolt költségeik megtérítésére.

9. § (1) Az Alapból megítélt támogatások folyósításával, felhasználásának ellenőrzésével és nyilvántartásával összefüggő, illetve az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény szerinti feladatokat az Alap kezelő szerveként a magyar állam tulajdonában lévő Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt. látja el.

(2) Az Alap kezelő szerve felett a tulajdonosi jogokat a magyar állam nevében a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter gyakorolja.

(3) Az Alap kezelő szerve feladatainak hatékony ellátása érdekében a pályáztatási feladatok vagy azok egy részének ellátása érdekében más szervezetet is létrehozhat vagy megbízhat.

(4) A határon túli magyarságot érintő gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok lebonyolítását és a támogatásközvetítési feladatok ellátásának összehangolását az Alap kezelő szerve végzi.

(5) Az Alap kezelő szerve a határon túli magyarságot érintő gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok lebonyolítása és a támogatásközvetítési feladatok ellátásának összehangolása érdekében más szervezetet is létrehozhat vagy megbízhat.

9/A. § Az Alap kezelő szervének vezetője, illetve az Alap kezelő szervével munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy nem lehet

a) politikai párt, vagy közvetlen politikai tevékenységet folytató szervezet tisztségviselője;

b) a MÁÉRT tagja, vagy annak közeli hozzátartozója;

c) a Kollégium elnöke, tagja, vagy azok közeli hozzátartozója;

d) a Bizottság tagja, vagy annak közeli hozzátartozója;

e) az Alapból támogatásban részesülő természetes személy, az Alapból támogatásban részesülő szervezet képviselője, vagy annak közeli hozzátartozója.

9/B. § (1) Az Alap kezelő szerve végzi az önkormányzatok, valamint a civil szervezetek közötti határon átnyúló magyar-magyar kapcsolatok regisztrációját és nyilvántartását.

(2) Az Alap feladatának teljesítése és céljainak elérése érdekében az Alap kezelő szerve az Alapból támogatásban részesülő kedvezményezettekről - a hozzájárulásuk alapján - nyilvántartást vezet, és azt a személyes adatok védelmére vonatkozó törvényi szabályok szerint kezeli.

5. Az Alap működése

10. § (1) A támogatások nyilvános pályázat vagy egyedi kérelem benyújtása keretében nyerhetők el. A Bizottság, figyelembe véve a MÁÉRT által az Alappal kapcsolatban meghozott elvi iránymutatásokat, a központi költségvetésről szóló törvény elfogadását követő két hónapon belül szakmai irányelvek szerint meghatározza a pályázati keretek között nyújtható összeget. A fennmaradó támogatásrész a Bizottság egységes elvek alapján meghatározott támogatási döntései alapján nyerhető el.

(2) A pályázati felhívásokat a 11. § (2) bekezdése szerinti internetes honlapon és egy országos napilapban közzé kell tenni.

(3) Az Alap terhére támogatás vissza nem térítendő, illetve részben vagy egészben visszatérítendő formában nyújtható, amiről a támogatást megállapító határozatban kell rendelkezni.

(4) A támogatási rendszer egészének koordinálása, szabályszerű működése és nyilvánossága céljából a bevételekről, a támogatás iránt benyújtott pályázatokról és egyedi kérelmekről, a Bizottság Alappal kapcsolatos döntéseiről, a kiadásokról központi nyilvántartást kell vezetni.

(5) A nemzetpolitikáért felelős miniszter szükség szerint, de legalább évente egyszer, április 30-ig tájékoztatja a Kormányt, a Kormány május 31-ig beszámol az Országgyűlésnek az Alap előző évi tevékenységéről és működéséről, valamint e törvény alkalmazásának tapasztalatairól. A beszámolót az Alap honlapján nyilvánosságra kell hozni.

11. § (1) A Kollégium ülései nyilvánosak, de a Kollégium zárt ülés tartását is elhatározhatja. A zárt ülésről készült jegyzőkönyvet is nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az Alap működésének nyilvánosságát az Alap internetes honlapja (a továbbiakban: honlap) is biztosítja. A honlapon közzé kell tenni a Bizottság Alappal kapcsolatos döntéseit, azok meghozatalától (elfogadásától) számított 15 napon belül. A honlapon hozzáférhetővé kell tenni továbbá az Alap működésével kapcsolatos legfontosabb jogszabályokat, az Alap és kezelő szervének működésére vonatkozó valamennyi rendelkezést, valamint a Bizottság és a Kollégium tagjainak nevét. A döntések nyilvánosságra hozataláról a Bizottság az Alap kezelő szerve útján gondoskodik.

6.

12-14. §

7. Záró és átmeneti rendelkezések

15. § (1) Ez a törvény 2011. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 9. § az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló 2011. évi CXXV. törvénnyel megállapított (3) bekezdését a hatálybalépését megelőzően benyújtott nyilvános pályázatok és egyedi kérelmek alapján a hatálybalépését követően megkötésre kerülő támogatási szerződések vonatkozásában is alkalmazni kell.

(3) A 9. § az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról szóló 2011. évi CXXV. törvénnyel megállapított (5) bekezdését a 2012. január 1-jét megelőzően benyújtott nyilvános pályázatok és egyedi kérelmek alapján a 2011. december 31-ét követően megkötésre kerülő támogatási szerződések vonatkozásában is alkalmazni kell.

16. §

17. § A Bethlen Gábor Alap a Szülőföld Alap általános jogutódja.

18. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy

a) az Alap működésének, forrásai kezelésének és felhasználásának részletes szabályait, a nyújtható támogatások rendező elveit, valamint a támogatási szerződés kötelező tartalmi elemeit, a vezetendő nyilvántartások tartalmát,

b) az e törvény szerinti vállalkozások fejlesztési és más támogatásának céljait, feltételeit,

c) az e törvény alapján nyújtott, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke szerinti állami támogatásnak minősülő támogatások uniós joggal való összeegyeztethetőségét biztosító szabályokat,

- d)* az Alappal való rendelkezésre, a Kollégium feladataira és működésére, az Alap kezelő szervének működésére és felügyeletére, valamint az Alapból nyújtott támogatások nyilvántartására vonatkozó részletes szabályokat,
- e)* az Alapból az Alap működésére fordítható kiadások mértékét

rendeletben határozza meg

(2) Felhatalmazást kap a nemzetpolitikáért felelős miniszter, hogy a költségvetési törvény Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fejezetében lévő, a határon túli magyarok programjainak támogatására meghatározott fejezeti kezelésű előirányzatokat az Alap javára átcsoportosítsa.

19. § E törvény alkalmazásában közeli hozzátartozó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685. § *b)* pontjában meghatározott személy.